

L. all, n. 3. 1) Tolfte bokstafven i alfabetet. a) Har alltid sitt eget lena ljud, i början af ord och stafvelser, t. ex.: *Lag, led, laglig, liklig-het*. För öfrigt äfven alltid utan undantag, i det finare, mera städdade språket, t. ex.: *Al, hal, half, klifva*, hvaremot det i folkspråket och hvardags-tal får ett gröfre, tjockare, fylligare, aspirerad ljud, artikuleradt längre inuti munnen och mera närmande sig till r. — b) *L* framför *ju* i samma stafvelse är nästan stumt, t. ex.: *Ljud, ljuf, ljum* (jüd, jöv, jümm); likaså i orden *Karl, verd* (kär, vär). — 2) Ljudet, som uppkommer, då bokstafven *l* uttalas. — Man säger äfv. *l-ljud*. — 3) Förkortningar: *L*. säsom romersk siffra = 50. *L.a.* (i handelsstil) Lettera. — *l. c.* = loco citato. — *L. S.* = Loco Sigilli.

LABB, m. 2. (pop. o. fam.) Grof hand.

LABBE, m. 2. pl. *labbar*. Ett slägte af sim-fåglarna. Lestris. Arter deraf äro: *Spetsstjer-tade L-n* eller blott *L-n*, äfv. kallad Svartlasse och Ge-ut, 17 tum lång, helt och hållet brun med svarta vingpennor och hvita spolar. *L. parasitica*. *Bredstjertade L-n*, 1½ fot lång, rygg, skuld-ror och vingar svartbruna. *L. pomarina*. Se f. ö. *Storlabbe*.

LABER, a. oböjl. (sjöt.) *L. kultje*, så pass stark vind, att bovembramseglen kunna föras.

LABIAL, --ål, a. 2. (af lat. *Labium*, läpp) Som angår läpparna. Brukas i några samman-sättningar, såsom: *Labial-bokstaf*, sådan, som uttalas med läpparna. *Labial-pipa*, se *Flöjt-pipa*.

LABORATOR, --rätår, m. 3. (uttalas i pl. — tórår) (lat.) En, som arbetar i en kemists eller apotekares verkstad.

LABORATORIUM, ---tórümm, n. 3. pl. — rier. (lat.) En kemists, apotekares eller fyrver-kares verkstad.

LABORERA, v. n. 1. (lat. *Laborare*) 1) Sysselsätta sig med kemiska försök och arbeten. — 2) *L. med*, arbeta, bråka med; äfv. vara behäftad med (en sjukdom). *L. med gikten*. — *Labore-rande*, n. 4.

LABRADOR, läbradår, m. sing. (mineral.) En art fältspat.

LABYRINT, --i'nnnt, m. 3. (grek. *Laby'rín-thos*) 1) (ursprungl.) Stor byggnad med många hvarandra korsande gångar, så att man lätt deri kunde gå vilse. *L-en på Creta*. — 2) Irrgång. — 3) (fig.) Intrasslad sak. — 4) (anat.) Benämning på fyra krokiga kanaler eller gångar i tinning-benet, genom hvilka ljudet fortplantar sig till hjernan.

LACCAHARTS, n. 3. Se *Gummilacca*.

LACCALUS, läckalus, f. 3. pl. — löss. In-sekt, som lever på Indiska Fikonträdet och för-orssakar utflytandet af en saft, som stelnad kallas Gummilacca.

LAC-DYE, lackdä', m. sing. (eng.) Ett af lacklack i England beredt, vackert, rödt färg-ämne.

LACK, s. sing. oböjl. I. Betyder i forn-språket: brist, fel; tadel, klander. Förekommer

LAD, m. 2. Den röttliga del af en fiskst. LAD, m. 2. Den röttliga del af en fiskst. LAD, m. 2. Den röttliga del af en fiskst. LAD, m. 2. Den röttliga del af en fiskst.

L.

nu endast i uttrycket: *Lägga l. och lyte på, se Belacka*.

Anm. Ordet torde härleda sig af verbet *Lacka*, rinna, och således ursprungligen hafva betyd't: *lucka* (substantiv), hvarifrån utledningen af före-stående bemärkelser blir ganska naturlig.

LACK, n. sing. II. (persiskt ord) 1) (ursprungl.) Hvarje glänsande rödt färgämne. Deraf Floren-tinerlack, Lacklack. — 2) Se *Sigillack*. *För-segla med l.* — 3) Aftryck af ett sigill i sigill-lack. *Bryta l-et på ett bref*. — *Ss. L-fabrik, -fabrikör*.

LACKA, v. n. 1. I. (pop. o. fam.) 1) Springa, — 2) Rinna, flyta. *Stelten l-de af mig*.

LACKA, v. a. 1. II. Fästa ihop, försegla med lack. *L. ett bref*. *L. igen, ihop, om*.

LACKAGE, lackåsche, n. 3. (af *Läcka*, med förfranskad ändelse) Förlust, afgång genom kärls läckande. Brukas i handelsspråket.

LACKANDE, n. 4. Hopfästade, försegling med lack.

LACKERA, v. a. 1. Öfverstryka med lack-fernisser eller med färg, blandad med lackfernisser.

LACKERARE, m. 3. En, som lackerar.

LACKERING, f. 2. 1) Öfverstrykande med lackfernisser. — 2) Den betäckning på ytan, som ett föremål derigenom fått.

LACKFERNISSA, f. 1. Benämning på vissa hartsupplösningsar, som strykas på metallpjeser eller annat gods, för att åstadkomma en glän-sande yta.

LACKLACK, läcklack, n. sing. Ett med koche-nill likartadt rödt färgstoff, beredt af insekten *Coccus Lacca*.

LACKLÖK, m. 2. Se *Gamander*.

LACKMUS, läckmuss, s. sing. oböjl. (t. *Lack-muss*) Ett ursprungligen rödt, men genom inver-kan af alkali blånadt färgämne, som fås af Lack-mus-Croton och åtskilliga lafarter. — *Ss. L-blått, -färg, -rödt*.

LACKMUS-CROTON, ---tón, f. 3. En växt i Medelhafsländerna, hvaraf fås den äkta lack-musfärgen. Croton tinctorium.

LACKMUSPAPPER, n. 3. (kem.) Blått Reak-tionspapper.

LACKNING, f. 2. 1) Se *Lackande*. — 2) Ställe, der något är lackadt.

LACKSTÅNG, f. 3. pl. — stänger. I form gjutet eller (för gröfre sorter) på plåt rulladt, långt, smalt, jemntjockt, haltrindt stycke sigill-lack.

LACKSYRA, f. sing. (kem.) Ett slags syra i stocklack.

LACKVIOL, --öl, f. 3. Allmänt odlad träd-gårds- och krukväxt med ganska välluktande, gula blommor. *Cheiranthus Cheiri*. — Kallas äfven Gyllenlack.

LACONISM, LACONISK, se *Lakonism*, *La- konisk*.

LACTUCASYRA, lacktükasy'ra, f. sing. (kem.) Ett slags syra i saften af växten *Lactuca virosa*.

LAD, n. 3. Fordom af fruntimmer till pryd-nad brukad hårbindel.